

9.12.2019

Viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia, verolajikohtaisia valmisteverolakeja ja eräitä sellaisia maksuja koskevia lakeja, joihin sovelletaan valmisteverotuksen menettelysäännöksiä. Esityksessä ehdotetaan myös säädettäväksi uusi autoverolaki. Lisäksi muutettaisiin muun muassa oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, arvonlisäverolakia, veronkantolakia sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa valmiste- ja autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjä sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmiä muita Verohallinnon kantamia veroja koskevien menettelyjen kanssa, mikä mahdollistaisi Verohallinnon uuden tietojärjestelmän käyttöönoton myös valmiste- ja autoverotuksessa. Valmisteverojen ja autoveron määrään tai veron muihin perusteisiin ei ehdoteta muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ainoastaan Verohallinnon kantamia valmisteveroja koskevaa verotusmenettelyä. Tullin tietyissä maahantuonnin tilanteissa kantamia valmisteveroja koskeva tullilainsäädäntöön perustuva menettely säilyisi ennallaan. Autoverotusta koskevat ehdotukset koskisivat pääosin sekä Verohallinnon että Liikenne- ja viestintäviraston menettelyitä.

Valmisteverot muutettaisiin oma-aloitteisiksi veroiksi, ja niiden ilmoittamiseen, maksamiseen, määräämiseen ja muutoksenhakuun sovellettaisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia. Valmisteveroja koskevista yhteisistä erityismenettelyistä säädettäisiin jatkossakin valmisteverotuslaissa. Verolajikohtaiset menettelysäännökset jäisivät valmisteverolakeihin.

Valmisteverotuksessa säännöllisesti toimivien verovelvollisten veron ilmoittamisen ja maksamisen määräaika olisi jatkossa sama kuin arvonlisäverotuksessa ja pidentyisi näin noin kahdella viikolla. Muutos veron maksamisen jaksoitukseen tarkoittaisi muutoksen voimaantulovuonna vajaan 600 miljoonan euron kertaluontoista valtion verotuoton pienentymistä veron maksun myöhen-tyessä. Jatkossa myös satunnaisesti toimivat verovelvolliset ilmoittaisivat ja maksaisivat veron kalenterikuukauden mittaiselta verokaudelta, mikä pidentäisi myös näiden toimijoiden ilmoitus- ja maksuaikaa nykyisestä. Tietyissä tilanteissa sovellettavasta veron vähennysmenettelystä luovuttaisiin ja siirryttäisiin hakemuksesta myönnettävään veron palautukseen.

Autovero olisi jatkossakin maksuunpantava vero, johon sovellettaisiin pääosin samoja menettelyjä kuin muihin maksuunpantaviin veroihin. Rekisteröidyn asiamiehen velvollisuus suorittaa vero syntyy jatkossa ajoneuvoista, jotka se tai sen edustaja ilmoittaa rekisteröitäviksi. Rekisteröityjen asiamiesten uusien ajoneuvojen ilmoittaminen olisi jaksokohtaista, ja kaikista kalenterikuukauden aikana rekisteröidyistä ajoneuvoista annettaisiin vain yksi veroilmoitus. Muiden ajoneuvojen veroilmoittamiseen ehdotetaan myös muutoksia.

Verottoman ja verollisen käytön välistä suhdetta selkiytettäisiin, ja ajoneuvon verollisesta käytöstä seuraisi pääsääntöisesti velvollisuus suorittaa autovero. Ajoneuvon käyttö käyttöönottoilmoituksen nojalla ennen ajoneuvon rekisteröintiä olisi jatkossa aina verollista käyttöä. Lisäksi ehdotetaan, että veron suorittamisvelvollisuutta ei enää syntyisi sellaisesta ajoneuvon rakenteen muutoksesta, joka todetaan ainoastaan ajoneuvon nopeus mittaamalla. Käytännössä säännös koskisi kevyiden kaksipyöräisten moottorikäyttöisten ajoneuvojen, kolmipyöräisten mopojen ja kevyiden nelipyöräisten viritystilanteita.

Sähköistä asiointia lisättäisiin valmiste- ja autoverotuksessa. Valmisteverotuksen ja autoverotuksen seuraamusjärjestelmät uudistettaisiin muita verolajeja vastaaviksi. Seuraamusten määrääminen olisi nykyistä kaavamaisempaa ja sisältäisi vähemmän viranomaisen harkintavaltaa, mikä vahvistaisi verovelvollisten oikeusturvaa.

Valmisteverojen ja autoveron veronkanton sovellettaisiin pääsääntöisesti veronkantolain säännöksiä. Valmisteverojen maksut ja palautukset käsiteltäisiin yhtenä kokonaisuutena muiden oma-aloitteisten verojen maksujen ja palautusten kanssa. Verohallinnon määräämä autovero kannettaisiin jatkossakin omana verolajinaan.

Valmiste- ja autoveroa koskeviin Verohallinnon päätöksiin haettaisiin muutosta ensiasteena verotuksen oikaisulautakunnalta, kuten muissa Verohallinnon kantamissa veroissa. Ennakkopäätösvalitus koskisi jatkossa myös valmisteveroja ja autoveroa. Lisäksi autoverotuksessa otettaisiin käyttöön verotuksen päättymisen jälkeen tehtävä täydentävä verotuspäätös.

Valmisteverotus- ja autoverotustietojen julkisuuteen ja salassapitoon sovellettaisiin jatkossa verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia. Myös valmistevero- ja autoverovelat merkittäisiin yritysten verovelkarekisteriin.

Valmisteverotuksen ja autoverotuksen verotusmenettelyjen soveltamisesta eräistä yhteisöhankeista suoritettavaan arvonlisäveroon luovuttaisiin.

Lisäksi täydennettäisiin eräitä verotusmenettelysäännöksiä, jotka koskevat myös muita kuin valmiste- ja autoveroja.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1.1.2021.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausunto

Hallinto-oikeus pitää sinänsä perusteltuna, että valmiste- ja autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjä sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmiä yhdenmukaistetaan muiden Verohallinnon kantamia veroja koskevien menettelyjen kanssa. Erityisesti se, että valmisteverotuksessa ja autoverotuksessa otettaisiin käyttöön oikaisulautakuntamenettely, ja että oikaisulautakunnan rat-

kaisuja koskevat valitusajat vastaisivat siten muiden Verohallinnon toimivaltaan kuuluvien verolajien valitusaikoja, on tervetullut uudistus. Myös valmisteverotuksen ja autoverotuksen menettelyiden selkeyttäminen ja yhtenäistäminen tilanteissa, joissa muutoksenhakuaste kumoaa verotuksen tai muun verotuspäätöksen osittain tai kokonaan, on tervetullut uudistus.

Valmisteverotuksen osalta esityksessä ehdotetaan, että ne lisättäisiin omaaloitteisten verojen verotusmenettelylain soveltamisalaan, jolloin omaaloitteisten verojen verotusmenettelylaista tulisi valmisteverotuksen verotusmenettelyä ja muutoksenhakua koskeva yleislaki. Voimassa olevan omaaloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 64 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen tai tiedonantovelvollisen kotikunta Verohallinnon päätöstä tehtäessä oli. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan arvonlisäveroa ja vakuutusmaksuveroa koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Esityksessä ehdotetaan, että omaaloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 64 §:n 2 momenttiin lisättäisiin valmisteveroa koskevat päätökset. Esityksen mukaan nykyistä vastaavasti valmisteveroa koskevista päätöksistä valitettaisiin Helsingin hallinto-oikeuteen. Esityksessä ei ole kuitenkaan perusteltu, miksi Helsingin hallinto-oikeuden erityisasema valmisteverotuksen muutoksenhaku-tuomioistuimena on haluttu edelleen säilyttää, vaikka pääsääntönä omaaloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 64 §:n mukaan on, että oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on.

Uusi laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019, ”hallintoprosessilaki”) tulee voimaan 1.1.2020. Laki korvaa nykyisen hallintolainkäyttölain (586/1996). Uudistuksen tavoitteena on, että hallinto-oikeudet toimivat laajalaisina ensi asteen hallintotuomioistuimina. Tähän nähden Itä-Suomen hallinto-oikeus ei näe tarvetta ylläpitää valmisteverotuksen muutoksenhaun osalta erityismenettelyä. Itä-Suomen hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan valmisteverotuksen muutoksenhaun tulisi määräytyä omaaloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 64 §:n 1 momentin pääsäännön mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaisi valmisteverotusasioiden muutoksenhaun hajauttamista Helsingin hallinto-oikeudesta myös muihin hallinto-oikeuksiin.

Petri Saukko
ylituomari

Toni Sarivirta
osaston johtaja

